

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Europaudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 27. maj 2019
Kontor: EU-retskontoret
Sagsbeh: Evin Botansen
Sagsnr.: 2019-3051-0022
Dok.: 1125927

Skriftlig forelæggelse af rådsmødet (retlig og indre anliggender) den 6.- 7. juni 2019

Den 6.-7. juni 2019 afholdes der rådsmøde (retlig og indre anliggender) i Luxembourg. Hermed forelægges de punkter fra rådsmødedagsordenen, som navnlig forventes at have udvalgets interesse. Sagerne forelægges til orientering. Der henvises i øvrigt til samlenotatet for rådsmødet, som er oversendt til Europaudvalget den 21. maj 2019.

Sidst orienteres desuden om en versende sag ved EU-Domstolen, hvor der er kommet et forslag til afgørelse fra generaladvokaten.

Kommissionens ændringsforslag til Rådets forordning (EF) nr. 1393/2007 af 13. november 2007 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager (forkyndelse af dokumenter) (forkyndelsesforordningen)

Sagen er på dagsordenen med henblik på politisk drøftelse af ændringsforslaget.

På grund af retsforbeholdet er Danmark som udgangspunkt ikke omfattet af forkyndelsesforordningen. Danmark har imidlertid den 19. oktober 2005 indgået en parallelaftale om forkyndelse af retslige og udenretslige dokumenter i civil- og handelsretlige sager, hvorved Danmark på mellemstatsligt grundlag blev tilknyttet reglerne i forkyndelsesforordningen, så reglerne i forordningen gælder mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Det følger af parallelaftalen, at når der vedtages ændringer til forkyndelsesforordningen, meddeler Danmark Kommissionen, om Danmark ønsker at

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

gennemføre indholdet af ændringerne i dansk ret. Det følger endvidere af parallelaftalen, at hvis Danmark meddeler Kommissionen, at indholdet af ændringerne ikke ønskes gennemført i dansk ret, betragtes parallelaftalen som udgangspunkt som opsagt, medmindre parterne beslutter andet.

Forkyndelsesforordningen regulerer forkyndelse af meddelelser i civile sager mellem EU-medlemsstaterne. I 2017 gennemførte Kommissionen en evaluering af forkyndelsesforordningen, som viste, at overførslen af dokumenter gennem de såkaldte fremsendende og modtagende instanser stadig fungerer langsommere og mindre effektivt end forventet. Især udnyttes potentialet i den seneste teknologiske udvikling ikke fuldt ud, og moderne kommunikationskanaler anvendes ikke i praksis på grund af gamle vaner, juridiske hindringer og manglende evne til samarbejde mellem de nationale it-systemer.

Kommissionen har på den baggrund fremsat et forslag til ændring af forkyndelsesforordningen. Ændringsforslaget har generelt til formål at forbedre effektiviteten af de eksisterende forkyndelsesmetoder i sager omfattet af forkyndelsesforordningen, herunder ved at fastsætte, at kommunikation og udveksling af dokumenter mellem afsendende og modtagende myndigheder som udgangspunkt skal ske elektronisk. Med forslaget suppleres desuden de eksisterende forkyndelsesmetoder med en alternativ elektronisk metode til at foretage grænseoverskridende forkyndelse af dokumenter. Der foreslås således indført en ny bestemmelse i forkyndelsesforordningen, hvorefter kommunikation og udveksling af dokumenter mellem afsendende og modtagende myndigheder hos medlemsstaterne som udgangspunkt skal gennemføres elektronisk via en fælleseuropæisk portal bestående af nationale it-systemer, der er forbundet med en sikker og pålidelig kommunikationsinfrastruktur.

Hvis Danmark efter en eventuel vedtagelse af ændringsforordningen ønsker at tiltræde denne, vil det have lovgivningsmæssige konsekvenser og visse statsfinansielle konsekvenser.

For det første vil forslaget således medføre omkostninger i forbindelse med gennemførelsen af den elektroniske kommunikationsmetode, som skal benyttes til at sende og modtage dokumenter.

For det andet vil forslaget medføre en administrativ byrde for danske myndigheder, der skal bistå udenlandske myndigheder med at skaffe adresseoplysninger.

Fra dansk side er man generelt set positivt indstillet over for forslaget og deler ønsket om at styrke det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne på det civil- og handelsretlige område. Derudover vurderes det grundlæggende relevant at oprette en fælleseuropæisk portal til brug for forkyndelser på tværs af medlemsstater i civil- og handelsretlige sager.

Vejen frem for gensidig anerkendelse på det strafferetlige område. Opfølgning på rådskonklusionerne fra december 2018

Sagen er på dagsordenen med henblik på en politisk drøftelse af formandskabets udkast til en rapport om vejen frem for gensidig anerkendelse på det strafferetlige område. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

Det strafferetlige samarbejde i EU bygger på princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser fra andre EU-lande. Det gælder bl.a. i forhold til udlevering af kriminelle og overførsel af udvisningsdømte afsonere mellem medlemsstaterne samt fuldbyrdelse af bøder og konfiskation på tværs af medlemsstater. Samarbejdet er udmøntet i en række retsakter, bl.a. rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og rammeafgørelsen om overførsel af domfældte.

Rapporten er en opfølgning på de rådskonklusioner om fremme af gensidig anerkendelse på det strafferetlige område ved at styrke den gensidige tillid, der blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. december 2018. Danmark støttede rådskonklusionerne.

Rapporten er opdelt i fire hovedafsnit, der hver fokuserer på et emne, som har betydning for den praktiske anvendelse af instrumenter til brug for gensidig anerkendelse og princippet om gensidig tillid.

Den første del af rapporten fokuserer på de udfordringer, der er forbundet med anvendelsen af kriterierne fra Aranyosi-dommen, som i hovedtræk fastslog, at myndigheder ikke må udlevere personer til strafforfølgning eller straffuldbyrdelse i lande, hvor der er en objektiv, dokumenteret og reel risiko for umenneskelig eller nedværdigende behandling i strid med menneskerettighederne, samt anvendelsesområdet for at afslå anerkendelse, herunder pga. utilstrækkelige fængselsforhold.

Den anden del af rapporten fokuserer på undervisning i og rådgivning om instrumenterne til brug for gensidig anerkendelse, herunder behovet for at samle og digitalisere information samt at sikre kendskab hertil.

Den tredje del af rapporten fokuserer på at identificere ”huller” i instrumenterne til brug for gensidig anerkendelse, herunder om der er behov for yderligere EU-lovgivning.

Den fjerde og sidste del af rapporten fokuserer på, hvordan man kan styrke samarbejdet på det strafferetlige område, herunder ved optimeret brug af Eurojust og European Judicial Network (EJN).

Der synes at være en generel opbakning til formandskabsrapporten blandt medlemsstaterne.

Den danske regerings holdning er grundlæggende, at principperne om gensidig tillid og gensidig anerkendelse udgør en hjørnesteen i samarbejdet mellem medlemsstaterne og alene bør kunne tilsidesættes under helt særlige omstændigheder. Hvis der rejses tvivl om disse principper, vil det ikke alene svække det praktiske arbejde med bl.a. udlevering af kriminelle og overførsel af udvisningsdømte afsonere mellem medlemsstaterne, men også mere overordnet bringe grundlaget for det strafferetlige samarbejde mellem medlemsstaterne i fare.

Lagring af data (logning)

Sagen er på dagsordenen med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

EU-Domstolen afsagde i december 2016 dom i den såkaldte Tele2-sag om logning. I forlængelse heraf nedsatte Rådet i foråret 2017 en særlig arbejdsgruppe, hvor medlemsstaterne i samarbejde med bl.a. Kommissionen og Europol har drøftet de problemstillinger, som Tele2-dommen rejser.

Udkastet til rådskonklusioner er udarbejdet i regi af den særlige arbejdsgruppe. Der lægges op til, at arbejdet i arbejdsgruppen skal fortsætte. Derudover anmodes Kommissionen om at foretage en fyldestgørende undersøgelse af mulige løsninger på, hvordan data kan lagres, herunder ved at have målrettede drøftelser med relevante interessenter. Kommissionen anmodes om at afgive rapport om arbejdet med datalagring i slutningen af 2019.

Der kan fra dansk side støttes op om rådskonklusionerne. Man tager fra dansk side dommen i Tele2-sagen til efterretning og ønsker i videst muligt omfang at finde fælles løsninger sammen med de andre EU-lande og Kommissionen på, hvordan logningsregler kan indrettes fremover. Danmark lægger i den forbindelse vægt på at sikre de nationale myndigheders fortsatte adgang til loggede oplysninger i videst muligt omfang inden for EU-rettens grænser.

Siden sidst: Orientering om status i EU-Domstolens sag C-128/18, Dorobantu

Baggrunden for sagen er, at en tysk ret i en sag om udlevering af en rumænsk statsborger til Rumænien har forelagt EU-Domstolen en række præjudicielle spørgsmål om fortolkningen af artikel 4 i EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder om forbuddet mod tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf samt Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne.

Der henvises til det tidligere fremsendte notat (vedlægges) for så vidt angår sagens faktiske omstændigheder og den danske interesse i sagen. Helt overordnet kan det oplyses, at sagen bl.a. angår, hvilke minimumskrav der i henhold til EU-retten kan stilles til fængslingsforhold i forbindelse med udlevering af personer til strafforfølgning eller afsoning til andre medlemsstater, og hvilke kriterier fængslingsforholdene skal vurderes ud fra. EU-Domstolens praksis for minimumskrav til fængselsforhold vil kunne have en væsentlig betydning for danske myndigheders behandling af sager om udlevering og overførsel af kriminelle til andre EU-lande.

Den danske regering gjorde de synspunkter gældende, der fremgår af vedlagte notat, herunder overordnet at der ved besvarelsen af de præjudicielle spørgsmål bør lægges betydelig vægt på princippet om gensidig anerkendelse og gensidig tillid mellem medlemsstaterne, der er af grundlæggende betydning for et effektivt samarbejde om udlevering og overførsel af kriminelle mellem medlemsstaterne. Fra dansk side blev det navnlig gjort gældende, at EU-Domstolen ved sin vurdering af tilstrækkeligheden af fængselsforholdene i modtagerlandet bør kunne lægge vægt på andre forhold end størrelsen af det personlige rum, som den enkelte indsatte har til rådighed i sin celle under frihedsberøvelsen, herunder at muligheden for bevægelsesfrihed uden for cellen har betydning for vurderingen.

Justitsministeriet kan oplyse, at generaladvokaten den 30. april 2019 har fremlagt sit forslag til afgørelse i sagen.

Generaladvokaten lægger i sit forslag til afgørelse bl.a. op til, at spørgsmålene besvares således, at når en medlemsstat råder over oplysninger, der dokumenterer systemiske eller generelle mangler ved fængslingsforholdene i fængselsinstitutionerne i modtagerlandet, skal medlemsstaten foretage en vurdering af den reelle risiko for, at den berørte person vil blive udsat for umenneskelig eller nedværdigende behandling som følge af forholdene under frihedsberøvelsen i den fængselsinstitution, i hvilken det er *sandsynligt*, at den pågældende vil blive indsat. Der skal foretages en samlet vurdering af alle relevante materielle aspekter af fængslingen med særlig vægt på størrelsen af det personlige rum, som den enkelte indsatte har til rådighed i sin celle. I mangel af EU-retlige normer fastlægges denne faktor under hensyn til den nedre grænse, som er blevet fastsat af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (3 m²), som dog ikke er en absolut nedre grænse.

Generaladvokaten anfører endvidere, at hvis der er oplysninger om, at mindstearealet af det personlige rum, som den pågældende har til rådighed, er 3 m² eller mindre, skal det afgøres, om de øvrige materielle aspekter af fængslingen i rimeligt omfang kan opveje manglen på personligt rum og afkræfte formodningen om krænkelse af chartrets artikel 4. Der skal navnlig foretages en vurdering af forholdene for så vidt angår indretningen af den celle, som den berørte person vil blive anbragt i, og om de væsentligste tilbud og de bygningsmæssige forhold i fængselsinstitutionen samlet betraget er anstændige, tillige under hensyn til aspekter såsom bevægelsesfrihed og de aktivitetstilbud uden for cellen, som den pågældende har adgang til.

Det bemærkes, at generaladvokatens forslag til afgørelse ikke er bindende for EU-Domstolen.

Der afventes nu en dom fra EU-Domstolen.

Kopi af dette brev er sendt til Folketingets Retsudvalg til orientering.